STM; asetusluonnos **HE 52/2019 vp**

Luonnos 23.10.2019

Valtioneuvoston asetus kalastusalusten asuinympäristöstä ja ruokahuollosta aluksella

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti säädetään laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain (395/2012) 11 §:n 5 momentin, 14 §:n 2 momentin ja 15 §:n 3 momentin nojalla:

1 § Soveltamisala

Tätä asetusta sovelletaan kaupallista toimintaa harjoittavilla katetuilla merikalastusaluksilla, joilla työskentelee sekä työsuhteessa olevia että muita kalastajia tai pelkästään työsuhteessa olevia kalastajia.

Tätä asetusta ei sovelleta kalastusaluksilla, jotka tavallisesti viipyvät merellä alle 24 tuntia edellyttäen, että aluksella ei asuta myöskään sen ollessa satamassa.

2 § Asuintilat

Kaikissa asuintiloissa on oltava riittävä huonekorkeus. Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla asuintilojen huonekorkeuden on oltava vähintään 203 senttimetriä.

Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla asuintilat eivät saa olla suorassa yhteydessä työtiloihin eikä asuintiloihin saa johtaa läpivientejä hydrauli-, kaasu-, höyry- tai muille putkille.

3 § Makuuhyttien sijoittelu

Makuuhytit eivät saa olla suorassa yhteydessä kalavarastojen ja konetilojen kanssa lukuun ottamatta hätäuloskäyntejä. Mahdollisuuksien mukaan on vältettävä sitä, että makuuhytit ovat suorassa yhteydessä keittiöihin, varastoihin, kuivatustiloihin tai yhteisiin saniteettitiloihin lukuun ottamatta kahdelle hytille yhteisiä saniteettitiloja.

Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla makuuhyttien on oltava erillään lasti- ja konetiloista tai keittiöistä, varastoista, kuivatustiloista tai yhteisistä saniteettitiloista lukuun ottamatta hätäuloskäyntejä ja kahdelle hytille yhteisiä saniteettitiloja.

Makuuhytit on sijoitettava siten, että aluksen liikkeiden vaikutus ja voimistuminen voidaan mahdollisuuksien mukaan minimoida aluksen tyyppi, mittasuhteet tai käyttötarkoitus huomioon ottaen. Makuutiloja ei kuitenkaan saa koskaan sijoittaa törmäyslaipion keulapuolelle. Laipion sen osan, joka erottaa lasti- ja konetilat, keittiöt, varastot, kuivaustilat tai yhteiset saniteettitilat makuuhyteistä, samoin kuin ulkolaipioiden, on oltava huolellisesti rakennettuja teräksestä tai muusta asianmukaisesta veden- ja kaasunpitävästä materiaalista.

Aluksella, jonka bruttovetoisuus on vähintään 500, makuuhytit on sijoitettava kokonaan ylimmän lastivesiviivan yläpuolelle aluksen keski- tai peräosaan siten, että niihin tulee luonnonvalo.

4 § Makuuhytit

Henkilöä kohden lasketun lattiapinta-alan alle 24 metrisillä aluksilla, johon ei sisälly makuupaikkojen ja lukittavien kaappien vaatima lattiapinta-ala, on oltava sellainen, että aluksella olevien kalastajien käytettävissä oleva tila on riittävä ja viihtyisä ottaen huomioon aluksen käyttötarkoitus.

Aluksilla, joiden pituus on vähintään 24 metriä ja enintään 45 metriä, henkilöä kohden lasketun makuuhytin lattiapinta-alan, johon ei sisälly makuupaikkojen ja lukittavien kaappien vaatima lattiapinta-ala, on oltava vähintään 1,5 neliömetriä. Aluksilla, joiden pituus on vähintään 45 metriä, henkilöä kohden lasketun makuuhytin lattiapinta-alan, johon ei sisälly makuupaikkojen ja lukittavien kaappien vaatima lattiapinta-ala, on oltava vähintään 2 neliömetriä.

Miehille ja naisille on oltava erilliset makuuhytit.

5 § Henkilöiden määrä makuuhyttiä kohden

Alle 24 metriä pitkillä aluksilla yhdessä makuuhytissä saa olla enintään kuusi henkilöä. Henkilöiden lukumäärästä vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla säädetään laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain (395/2012) 11 §:ssä.

Mahdollisuudesta hakea poikkeusta makuuhyttien vähimmäismäärästä vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla bruttovetoisuudeltaan alle 1 000 alusten osalta säädetään laivaväen työ- ja asuinympäristöstä sekä ruokahuollosta aluksella annetun lain (395/2012) 11 §:ssä.

6 § Makuuhyttien varustelu

Makuuhytit on suunniteltava ja varustettava siten, että ne ovat kohtuullisen viihtyisiä ja helppoja pitää puhtaana. Niissä on oltava erilliset, riittävän suuret vuoteet ja riittävän tilavat erilliset lukittavat kaapit vaatteiden ja muiden henkilökohtaisten tavaroiden säilyttämistä varten sekä sopiva kirjoitusalusta. Kaikille aluksella oleville kalastajille on järjestettävä asianmukaiset vuodevaatteet ja muut liinavaatteet. Patjojen on oltava asianmukaista materiaalia.

Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla makuuhyteissä on oltava kirjoituspöytä ja tuoli sekä vuode, jonka sisämitat ovat vähintään 198 x 80 senttimetriä.

Makuuhyttiä käyttävien henkilöiden sallittu enimmäismäärä on merkittävä kestävästi hyttiin paikalle, josta se on helposti nähtävissä.

7 § Virkistystilat

Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla kaikille aluksella oleville kalastajille on järjestettävä virkistykseen tarkoitetut tilat, mahdollisuudet ja palvelut. Tarvittaessa voidaan käyttää ruokailutiloja.

8 § Keittiö ja ruokailutilat

Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla, on oltava erillinen keittiö. Alle 24 metriä pitkillä aluksilla, jos erillistä keittiötä ei voida järjestää, on oltava riittävän tilava, asiamukaisesti varustettu ruoan valmistukseen käytettävä tila.

Aluksilla on oltava niiden käyttötarkoitukseen sopivat ruokailutilat. Ruokailutilat on sijoitettava mahdollisimman lähelle keittiötä, ei kuitenkaan koskaan törmäyslaipion keulapuolelle. Alle 24 metriä pitkillä aluksilla ruokailutilojen on sijaittava mahdollisuuksien mukaan erillään makuutiloista. Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla ruokailutilojen on sijaittava erillään makuutiloista.

Kaikkien ruokailutilojen on oltava riittävän tilavia kaikkia niitä henkilöitä ajatellen, jotka voivat käyttää tilaa samanaikaisesti. Kaikille aluksella oleville kalastajille on järjestettävä asianmukaiset ruokailuvälineet.

9 § Ruokahuolto (liitteen kohta/kohdat 71,73)

Alukselle on varattava riittävästi ruokaa ja terveydensuojelulain (763/1994) mukaiset laatuvaatimukset täyttävää talousvettä ottaen huomioon kalastajien määrä, matkan pituus ja luonne. Ruoan on vastattava ravitsemusarvoltaan, laadultaan ja määrältään kalastajien tarpeita. Lisäksi on otettava huomioon heidän uskontonsa ja kulttuurinsa asettamat rajoitukset sekä vaihtelun tarve.

Elintarvikkeita varten on järjestettävä asianmukainen ja riittävä varasto, jääkaappi tai muu säilytystila, joka on kuiva, viileä ja hyvin tuuletettu siten, että ruoan pilaantuminen voidaan ehkäistä.

10 § Talousveden hankinta

Talousvettä ei saa ottaa muualta kuin yleisestä vesijohtoverkosta tai muusta sellaisesta paikasta, jossa veden laatu täyttää talousvedelle asetetut laatuvaatimukset ja veden laatua seurataan säännöllisesti, ellei erityistilanteesta muuta johdu.

Mikäli vettä joudutaan ottamaan sellaisessa satamassa, jossa veden laatu ei oletettavasti täytä terveydensuojelulain mukaisia laatuvaatimuksia tai jossa on mahdollisesti liikkeellä tai on todettu suolistoinfektioita tai muita talousveden välityksellä leviäviä tarttuvia tauteja, vesi on ennen sen käyttöä talousvedeksi joko desinfioitava tai keitettävä.

11 § Saniteettitilat

Kaikkien aluksella olevien henkilöiden käytettävissä on mahdollisuuksien mukaan oltava saniteettitila, jossa on käymälät, pesualtaat sekä ammeet tai suihkut edellyttäen, että heidän työnsä aluksella sitä vaatii. Tilojen on täytettävä terveyttä ja puhtautta koskevat vähimmäisvaatimukset ja kohtuulliset laatuvaatimukset. Saniteettitilat on suunniteltava siten, että ne eivät likaa muita tiloja ja sallivat tietyn yksityisyyden.

Jos aluksella on saniteettitilat, niiden tuuletus on järjestettävä muista asuintiloista erikseen suoraan ulkoilmaan. Kaikkien pintojen saniteettitiloissa on oltava helposti ja tehokkaasti puhdistettavissa. Lattioiden on oltava materiaalia, joka estää liukastumista.

Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla on oltava ainakin amme tai suihku tai molemmat, yksi käymälä ja yksi pesuallas enintään neljää sellaista kalastajaa kohden, joiden hyteissä ei ole saniteettitiloja.

12 § Pesula

Aluksella on oltava aluksen kalastustapa huomioon ottaen mahdollisuus vaatteiden pesemiseen ja kuivaamiseen.

Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla on oltava asianmukaiset mahdollisuudet vaatteiden pesemiseen, kuivaamiseen ja silittämiseen.

Vähintään 45 metriä pitkillä aluksilla on oltava asianmukaiset vaatteiden pesemistä, kuivaamista ja silittämistä varten tarkoitetut tilat, jotka on sijoitettu erilleen makuuhyteistä, ruokailutiloista ja käymälöistä ja joissa on asianmukainen tuuletus ja lämmitys sekä pyykkinarut tai muut vaatteiden kuivaamiseen tarvittavat välineet.

13 § Sairashytti

Sairaalle tai loukkaantuneelle kalastajalle on tarvittaessa järjestettävä oma hytti.

Aluksessa, jonka bruttovetoisuus on yli 500, joka on yli 45 metriä pitkä, jolla työskentelee vähintään 15 kalastajaa ja joka tekee yli kolme vuorokautta kestävän merimatkan, on miehistön koosta ja matkan kestosta riippumatta oltava erillinen sairashytti, jossa voidaan antaa sairaanhoitoa. Sairashytissä on oltava asianmukaiset varusteet ja sen puhtaudesta on huolehdittava.

14 § Muut tilat

Sadevarusteiden ja muiden henkilökohtaisten suojavarusteiden säilyttämistä varten tarkoitettujen tilojen on sijaittava sopivasti makuuhyttien ulkopuolella.

15 § Käytävät

Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla käytävän vapaan, käsijohteiden välisen leveyden on oltava vähintään seuraava:

aluksen bruttovetoisuus	käytävän vapaa leveys (metriä)
alle 100	0,65
100 - 499	0,70
500 - 999	0,75
1 000 - 2 999	0,85
3 000 ja yli	0,90

16 § Eristys ja viemäröinti

Asuintilojen on oltava riittävästi eristettyjä. Lattioissa, levyissä, liitoksissa, paneloinnissa ja sisälaipioissa käytettävien materiaalien on oltava tarkoituksenmukaisia ja edistettävä terveellistä ympäristöä. Kärpästen ja muiden hyönteisten pääsy kalastusalusten asuintiloihin on tarvittaessa estettävä.

Kaikkien asuintilojen on oltava asianmukaisesti viemäröityjä.

17 § Tuuletus ja ilmastointi

Asuintiloissa on oltava tyydyttävän ja riittävän ilmanlaadun takaava tuuletusjärjestelmä kalastajien ollessa aluksella.

Vähintään 24 metriä pitkien alusten asuintilat on ilmastoitava, paitsi jos alus liikennöi säännöllisesti alueilla, jonka ilmasto-olosuhteet eivät sitä edellytä. Ilmastointijärjestelmän on oltava toiminnassa aina, kun kalastajat ovat aluksella.

18 § Lämmitys

Asuintiloissa on oltava ilmasto-olosuhteiden edellyttämä riittävä lämmitys.

Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla on oltava ilmasto-olosuhteet huomioon ottaen riittävästi lämpöä tuottava asianmukainen lämmitysjärjestelmä. Järjestelmän on tuotettava lämpöä kaikissa olosuhteissa tarpeen mukaan, ja sen on oltava toiminnassa silloin, kun kalastajat asuvat tai työskentelevät aluksella ja kun olosuhteet sitä edellyttävät.

19 § Valaistus

Kaikissa asuintiloissa on oltava riittävä valaistus. Jos aluksen ruokailutiloissa, käytävissä ja muissa mahdollisissa tiloissa, joita käytetään tai voidaan käyttää hätäuloskäynteinä ei ole hätävalaistusta, ne on pidettävä yöllä aina valaistuina.

Makuutiloissa on oltava normaali valaistus, jokaisessa vuoteessa lukulamppu ja lisäksi hätävalaistus. Jos makuutiloihin tulee päivänvalo, se on voitava pimentää.

Vähintään 24 metriä pitkillä aluksilla asuintilojen valaistuksen valaistusvoimakkuuden on oltava vähintään seuraava:

Yleisvalaistus	100 luksia
Pöytävalaistus ruokailu- ja virkistystiloissa	150 luksia
Luku- ja kirjoitusvalaistus	

Pöytävalaistus Makuusijan lukuvalaistus	500 luksia 300 luksia
Käytävät ja portaikot	100 luksia
Saniteettitilat Yleisvalaistus Peilivalaistus	 100 luksia 300 luksia

20 § Asuintilojen siisteys

Asuintilat on pidettävä puhtaina ja asuttavassa kunnossa eikä niissä saa säilyttää tai varastoida tavaroita, jotka eivät ole asukkaiden henkilökohtaista omaisuutta tai tarkoitettu takaamaan heidän turvallisuuttaan tai pelastautumistaan.

Keittiötilat ja ruoan varastointitilat on pidettävä puhtaina ja siisteinä. Jätteet on säilytettävä suljetuissa säiliöissä, joissa on tiivis kansi. Tarvittaessa jätteet on siirrettävä pois tiloista, joissa käsitellään elintarvikkeita.

21 § Yhteydenpito

Kaikilla aluksella olevilla kalastajilla on oltava asianmukainen mahdollisuus yhteydenpitoon edellyttäen, että se on käytännössä mahdollista, kohtuullisen hintaista eikä lisää laivanisännän kokonaiskustannuksia.

22 § Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

23 § Siirtymäsäännös

Tätä asetusta sovelletaan alukseen, jonka
1) rakentamisesta tai osittaisesta uudistamisesta on sovittu ennen tämän asetuksen voimaantulopäivää ja joka toimitetaan 16.11.2020 jälkeen;
2) rakentamisesta ei ole sovittu mutta jonka köli lasketaan, jonka rakentaminen alkaa tai jonka kokoonpano on alkanut siten, että siihen on käytetty vähintään 50 tonnia tai yksi prosentti arvioidusta tarvittavasta materiaalista pienemmän luvun mukaisesti tämän asetuksen voimaantulopäivänä tai sen jälkeen.

Alukseen, joka on käytössä tai valmis tämän asetuksen voimaan tullessa sovelletaan tämän asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.